

Strategia działań miasta Legionowo na rzecz seniorów 60+ na lata 2022-2026

Raport z badania „Diagnoza problemów i potrzeb mieszkańców Legionowa 60+”

25.02.2022 r.

Honorowy patron:

Patron medialny:

Projekt pn. "Legionownianie 60+ Wirtualnie Współtworzą Strategię Senioralną 2022-2026"

realizowany z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy, finansowanego z Funduszy Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

„Diagnoza problemów i potrzeb mieszkańców Legionowa 60+”

- Raport opracowany został przez Biuro Badań Społeczno-Ekonomicznych.
- Badania prowadzone były w okresie od grudnia 2021 roku do stycznia 2022.
- Celem nadrzędnym wszystkich badań było zebranie opinii, uwag i wniosków mieszkańców Legionowa 60+, a w rezultacie włączenie (partycypacja) seniorów w proces decyzyjny w ramach realizowanego projektu.

Honorowy patron:

Patron medialny:

„Diagnoza problemów i potrzeb mieszkańców Legionowa 60+”

Elementy diagnozy:

1. Badanie ankietowe na próbie celowej wyłącznie mieszkańców Legionowa 60+.
2. Zogniskowane Wywiady Grupowe wśród mieszkańców Legionowa 60+ pod umowną nazwą „Kawiarenki konsultacyjne”.
3. Spacerzy diagnostyczne (pod umowną nazwą Spacerów wirtualnych) przeprowadzone z mieszkańcami Legionowa 60+ po wybranych instytucjach i urzędach miasta.
4. Ankieta wysłana w formie elektronicznej do instytucji oraz urzędów samorządowych Legionowa.

Honorowy patron:

Patron medialny:

Badanie ankietowe wśród mieszkańców Legionowa 60+

- Arkusz zawierał 20 pytań z tematyki zdrowia, aktywności fizycznej, obywatelskiej i kulturowej oraz korzystania z Internetu, a także 7 pytań z tzw. metryczki.
- Próba wyniosła 414 respondentów.
  - 68% próby stanowiły kobiety.
  - Grupy wiekowe próby to 60-69 lat (38%), 70-79 lat (49%), 80 lat i powyżej (21%).
  - 47% respondentów posiada wykształcenie średnie, 25% wykształcenie wyższe, 22% zawodowe, a 7% podstawowe. W grupie seniorów w wieku od 60 do 69 lat odsetek osób z wykształceniem wyższym jest dwukrotnie wyższy niż w najstarszej grupie 80+.

Honorowy patron:

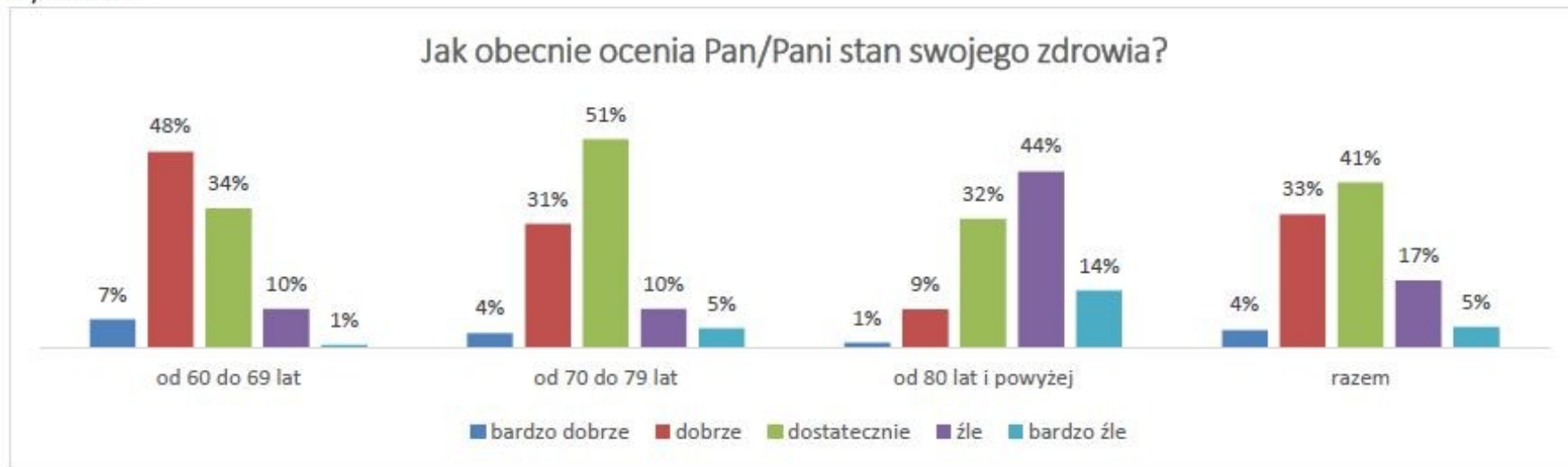

Patron medialny:

Badanie ankietowe wśród mieszkańców Legionowa 60+

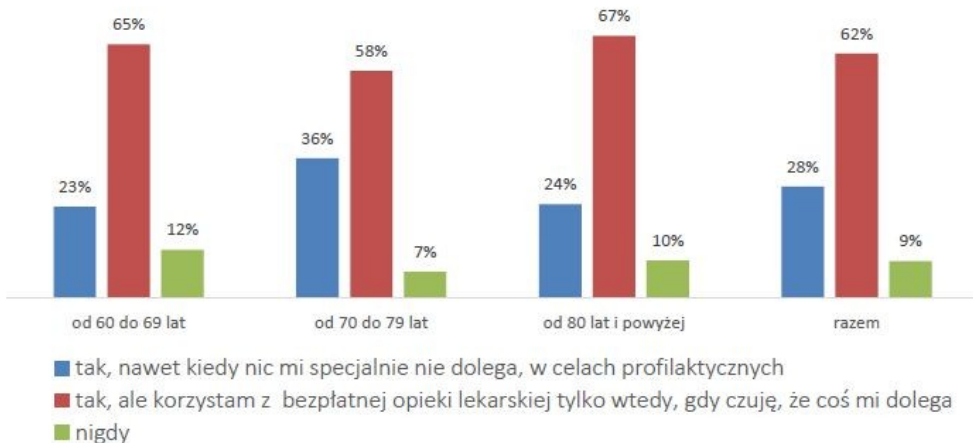
wykres nr 4

Badanie ankietowe wśród mieszkańców Legionowa 60+

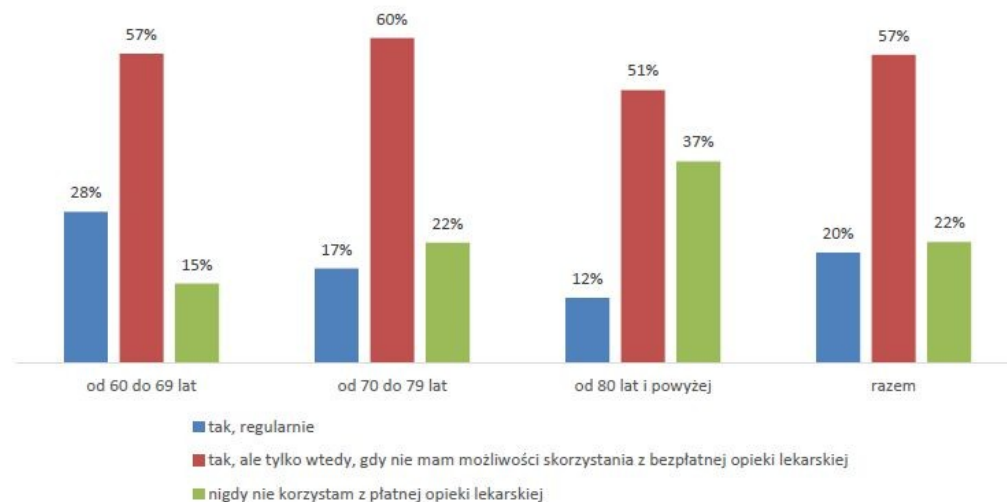
wykres nr 5

Czy korzysta Pan/Pani z bezpłatnej opieki lekarskiej?

wykres nr 6

Czy korzysta Pan/Pani z płatnej opieki lekarskiej?

Honorowy patron:

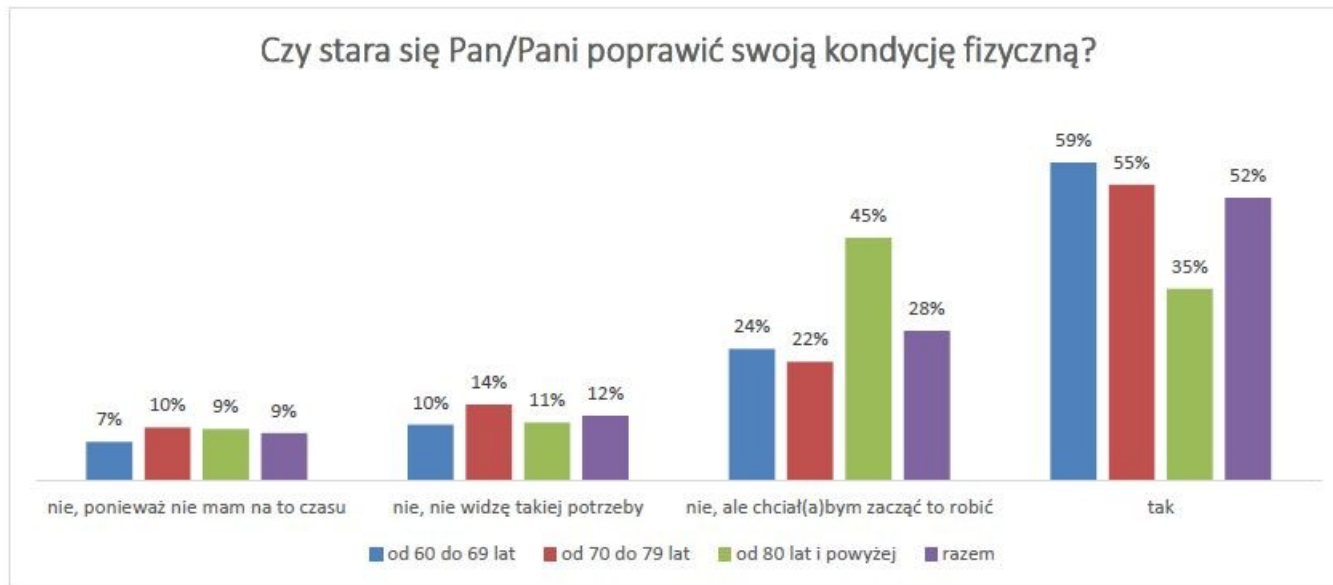

Patron medialny:

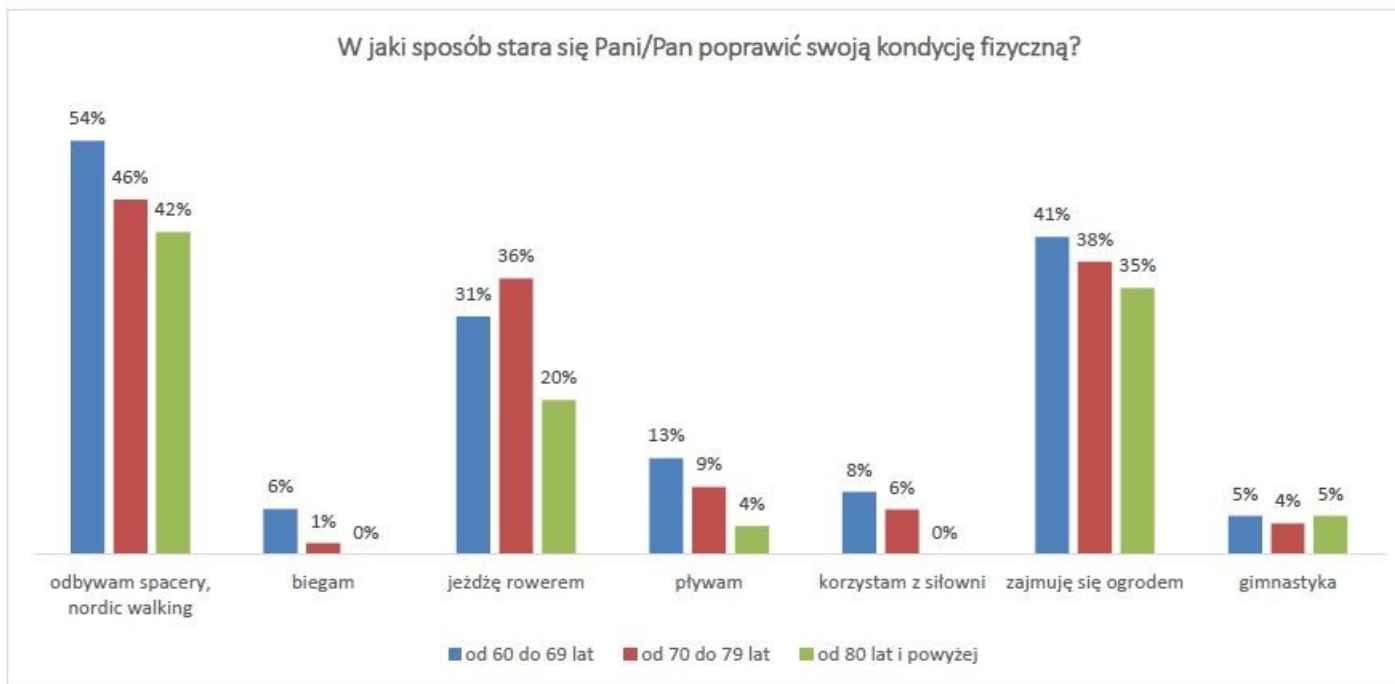
Badanie ankietowe wśród mieszkańców Legionowa 60+

wykres nr 8

Badanie ankietowe wśród mieszkańców Legionowa 60+

wykres nr 9

Badanie ankietowe wśród mieszkańców Legionowa 60+

tabela nr 1

	Gdzie spędza Pan/Pani swój wolny czas?	
	raczej w swoim domu, mieszkaniu, działce	raczej poza domem, mieszkaniem, działką
od 60 do 69 lat	73%	27%
od 70 do 79 lat	76%	24%
od 80 lat i powyżej	93%	7%
razem	79%	21%

Honorowy patron:

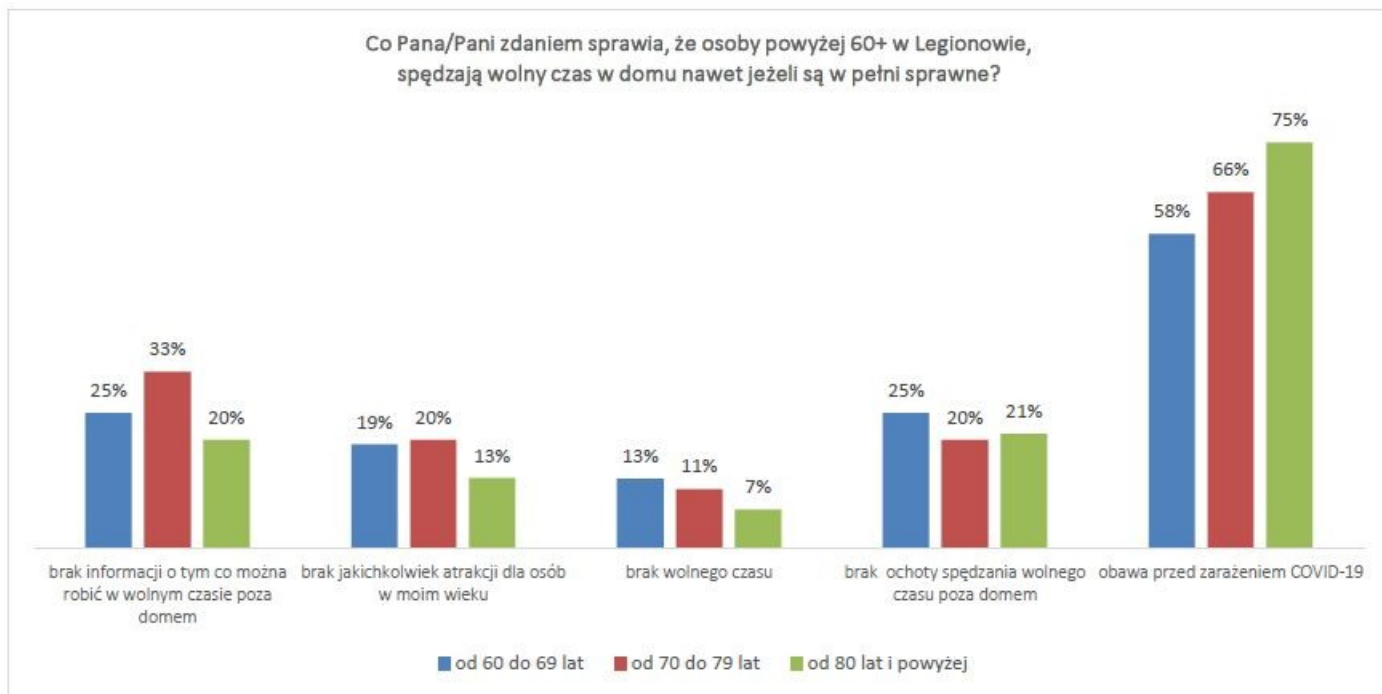

Patron medialny:

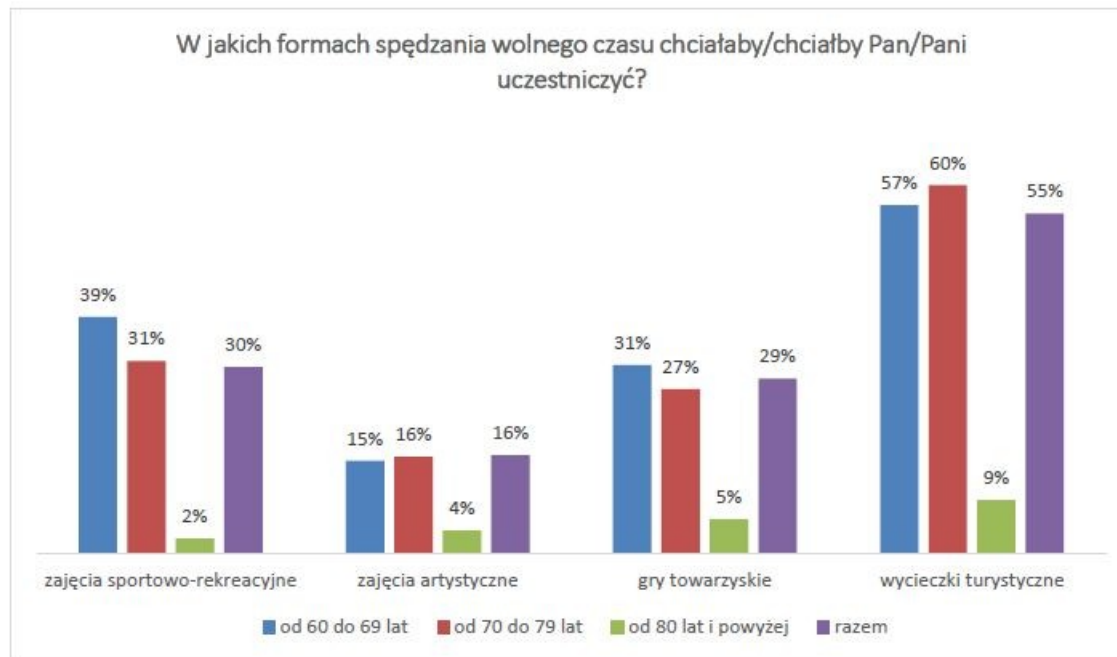
Badanie ankietowe wśród mieszkańców Legionowa 60+

wykes nr 10

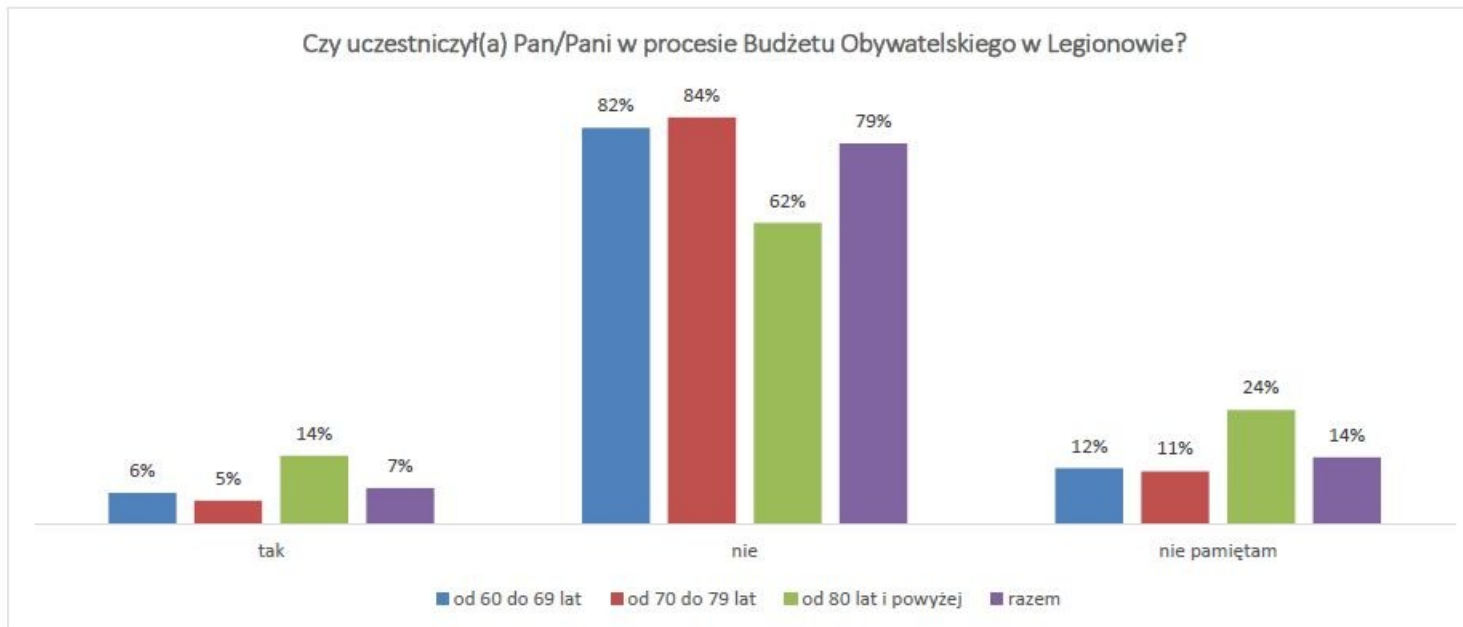
Badanie ankietowe wśród mieszkańców Legionowa 60+

wykres nr 11

Badanie ankietowe wśród mieszkańców Legionowa 60+

wykes nr 12

Honorowy patron:

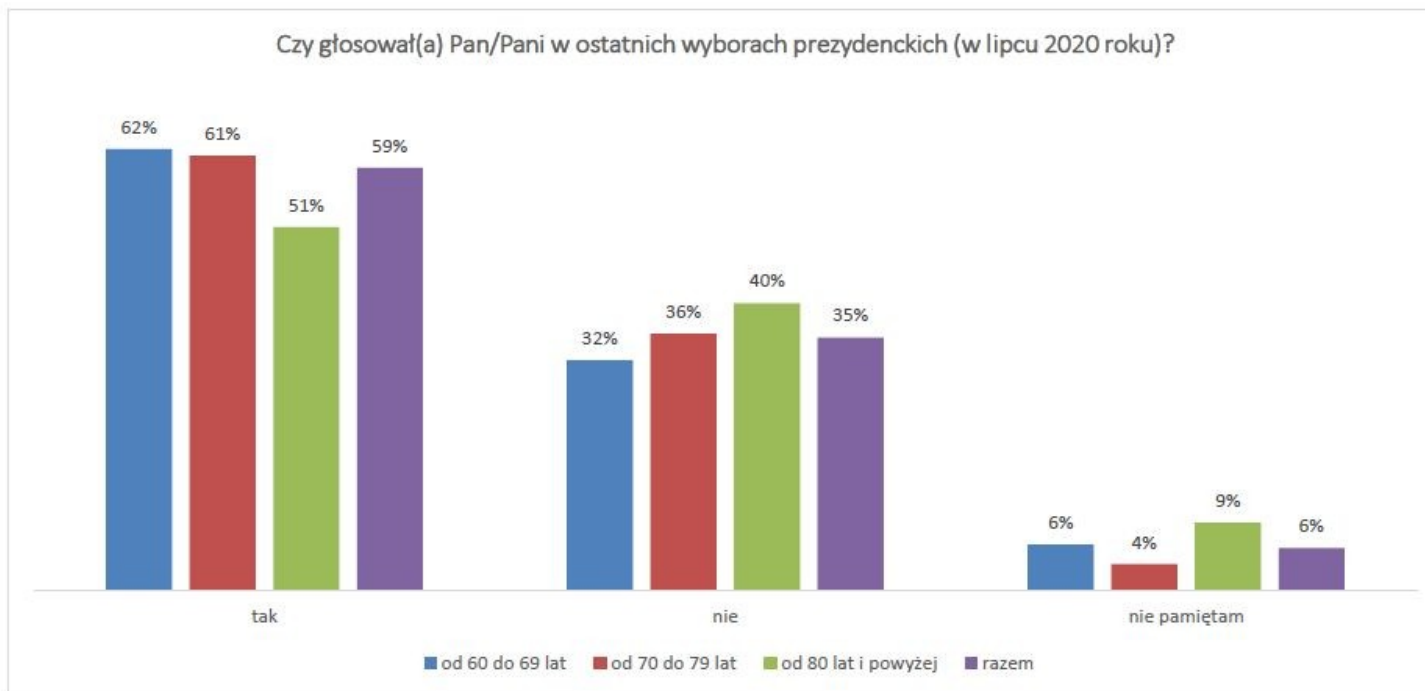

Patron medialny:

Badanie ankietowe wśród mieszkańców Legionowa 60+

wykres nr 13

Isoland
Liechtenstein
Norway
Active
citizens fund

Honorowy patron:

Patron medialny:

Badanie ankietowe wśród mieszkańców Legionowa 60+

tabela nr 2

	Czy chciał(a)by Pan/Pani uczestniczyć w następujących inicjatywach?			
	działać w lokalnych stowarzyszeniach i organizacjach pozarządowych	być członkiem Komisji Wyborczej	być ławnikiem	żadne z wymienionych
od 60 do 69 lat	26%	17%	11%	51%
od 70 do 79 lat	24%	20%	3%	60%
od 80 lat i powyżej	12%	7%	4%	82%
razem	22%	16%	6%	61%

Honorowy patron:

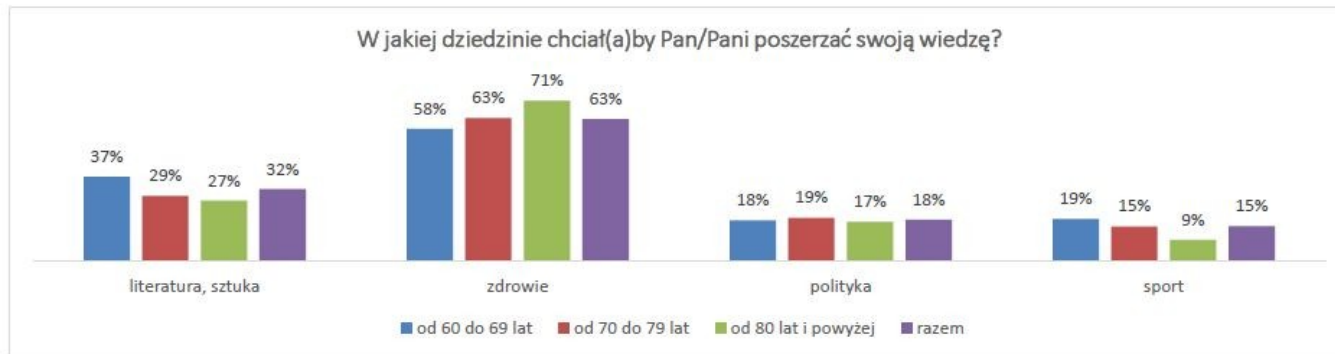

Patron medialny:

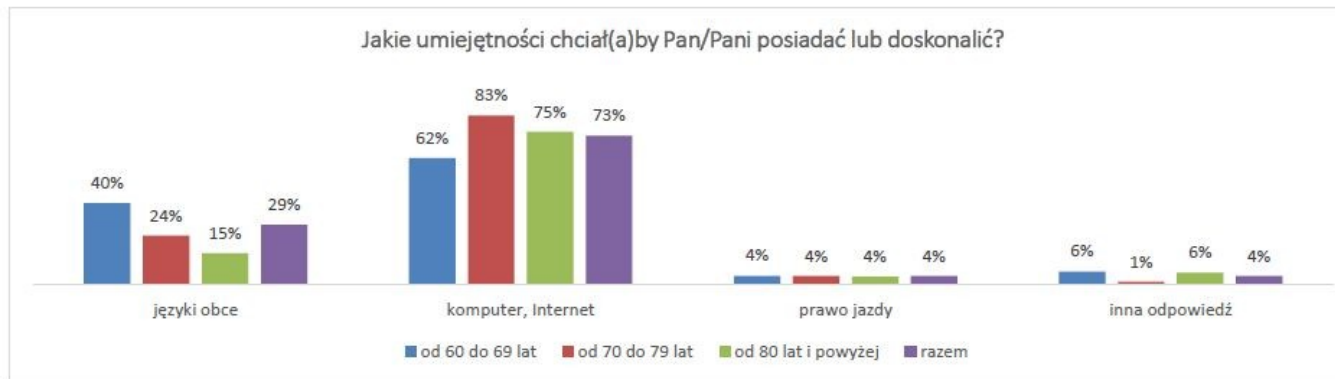

Badanie ankietowe wśród mieszkańców Legionowa 60+

wykres nr 14

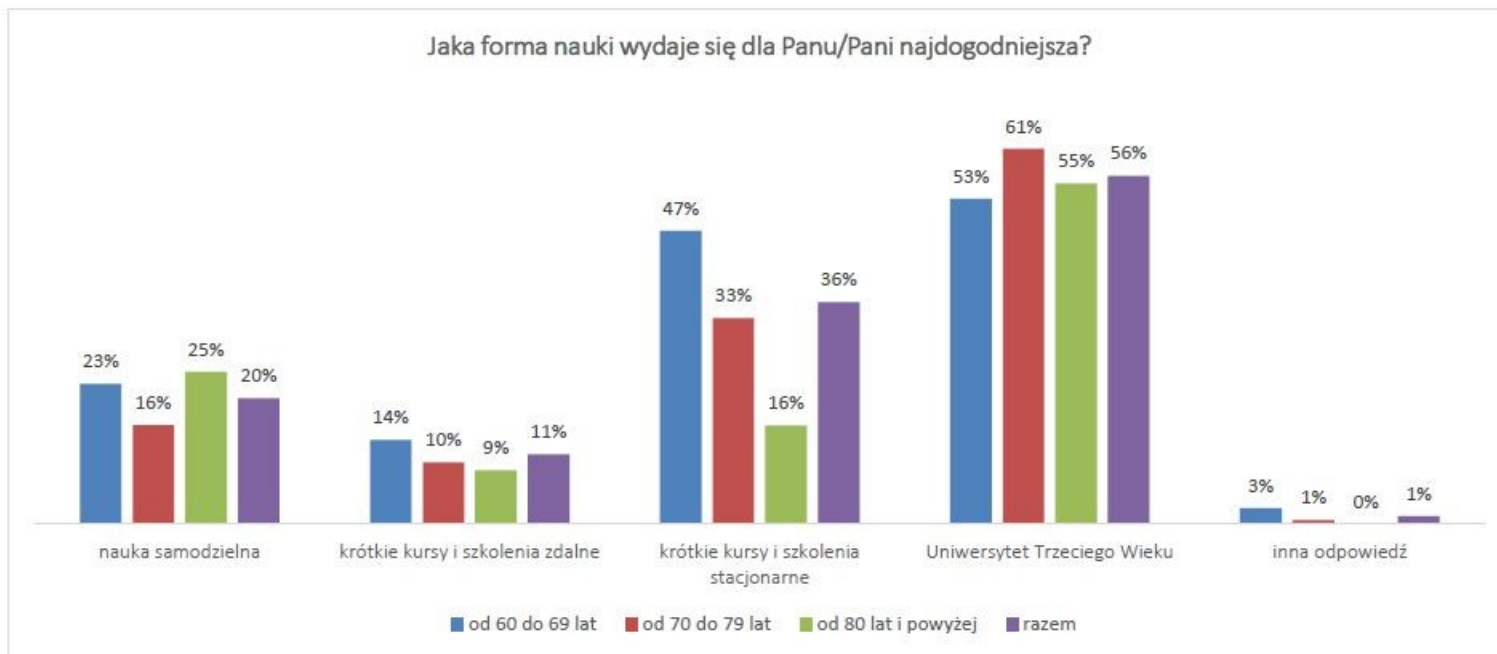

wykres nr 15

Badanie ankietowe wśród mieszkańców Legionowa 60+

wykres nr 16

Isoland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

Honorowy patron:

Patron medialny:

Badanie ankietowe wśród mieszkańców Legionowa 60+

tabela nr 3

	Czy w ostatnim roku był(a) Pan/Pani w:											
	kino	teatr	opera	filharmonia	muzeum	biblioteka	wystawa	kawiarnia	restauracja	ośrodek kultury	urząd	zawody sportowe
od 60 do 69 lat	37%	22%	3%	2%	19%	28%	17%	30%	34%	27%	64%	13%
od 70 do 79 lat	25%	26%	3%	0%	11%	28%	11%	28%	28%	30%	62%	8%
od 80 lat i powyżej	21%	16%	2%	0%	5%	18%	7%	14%	16%	21%	70%	2%
razem	29%	23%	3%	1%	14%	26%	13%	27%	29%	28%	64%	9%

Honorowy patron:

Patron medialny:

Badanie ankietowe wśród mieszkańców Legionowa 60+

tabela nr 4

	Czy korzysta Pan/Pani z Internetu?		
	tak, korzystam regularnie	tak, korzystam sporadycznie	nie, w ogóle nie korzystam
od 60 do 69 lat	43%	43%	14%
od 70 do 79 lat	28%	34%	38%
od 80 lat i powyżej	8%	17%	75%
razem	30%	34%	36%

tabela nr 5

	Czy dokonuje Pan/Pani zakupów w sposób elektroniczny?	
	tak	nie
od 60 do 69 lat	45%	55%
od 70 do 79 lat	21%	79%
od 80 lat i powyżej	7%	93%
razem	28%	72%

tabela nr 6

	Czy w ostatnim roku udało się Panu/Pani załatwić jakąś sprawę urzędową w sposób elektroniczny?	
	tak	nie
od 60 do 69 lat	35%	65%
od 70 do 79 lat	18%	82%
od 80 lat i powyżej	11%	89%
razem	24%	76%

Honorowy patron:

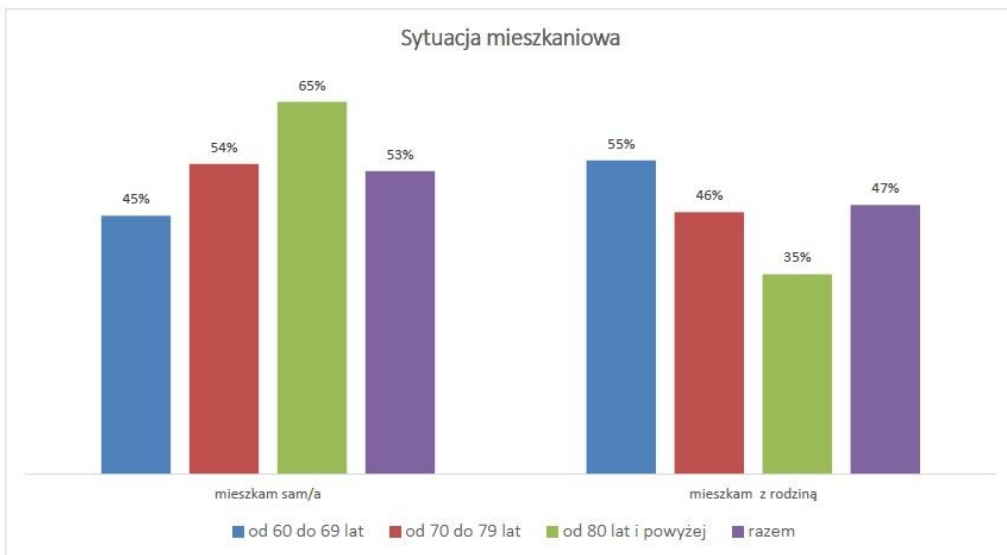

Patron medialny:

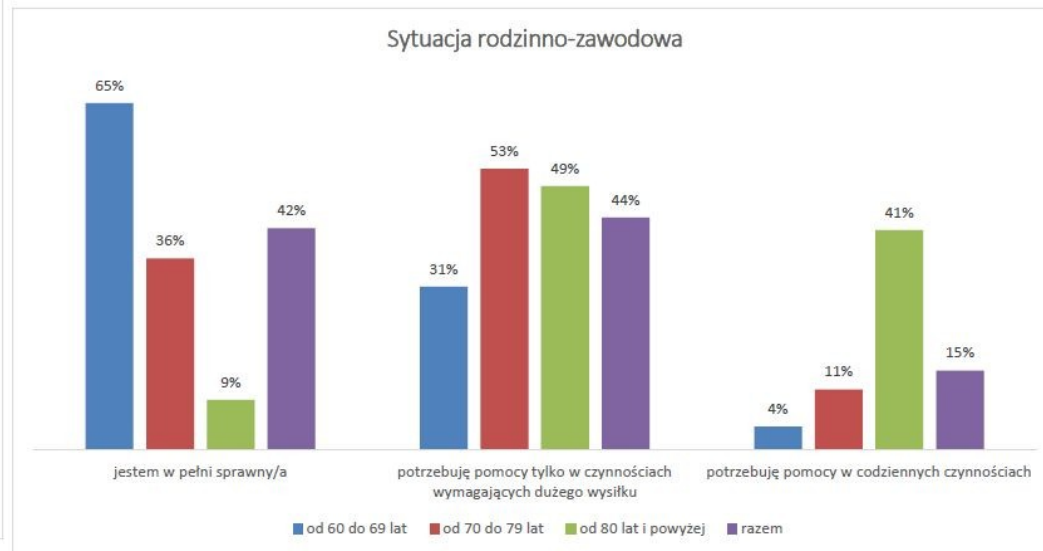

Badanie ankietowe wśród mieszkańców Legionowa 60+

wykres nr 16

wykres nr 17

Honorowy patron:

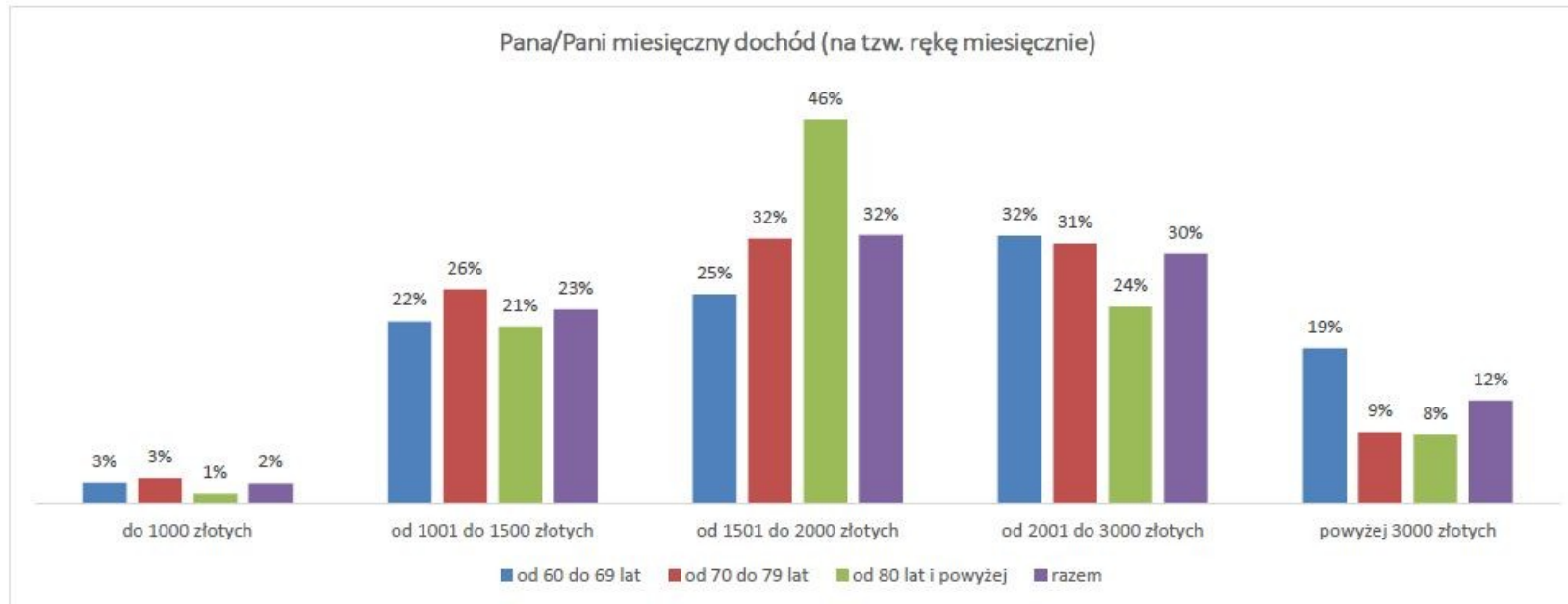

Patron medialny:

Badanie ankietowe wśród mieszkańców Legionowa 60+

wykras nr 18

Isoland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

Honorowy patron:

Patron medialny:

Badanie ankietowe wśród instytucji samorządowych Legionowa

Celem tej części badania było ustalenie:

- które z instytucji i urzędów posiadają osobne wewnętrzne uregulowania dotyczące realizacji zadań w zakresie pomocy seniorom.
- czy i jakie działania związane z rozpoznawaniem potrzeb seniorów prowadzą poszczególne instytucje i urzędy.

Honorowy patron:

Patron medialny:

Badanie ankietowe wśród instytucji samorządowych Legionowa

Na ankietę odpowiedziało 7 instytucji i urzędów:

1. KZB Legionowo sp. z o.o.
2. Miejska Biblioteka Publiczna w Legionowie.
3. Miejski Ośrodek Kultury w Legionowie.
4. Muzeum Historyczne.
5. Straż Miejska.
6. Referat Strategii i Funduszy Zewnętrznych Urzędu Miasta Legionowo.
7. Referat Kultury i Współpracy Urzędu Miasta Legionowo.

Honorowy patron:

Patron medialny:

Badanie ankietowe wśród instytucji samorządowych Legionowa

- Jedynie Straż Miejska posiada regulacje dotyczące postępowania wobec seniorów.
- Część instytucji prowadzi rozpoznanie potrzeb seniorów.
- W ramach działań dla seniorów prowadzone są m.in. współpraca z organizacjami pozarządowymi, organizacja imprez kulturalnych i zajęć rekreacyjnych, świadczenia rehabilitacyjne, wspieranie LUTW, prowadzenie klubów seniora, organizacja kursów i szkoleń.

Honorowy patron:

Patron medialny:

Diagnoza - wnioski

1. Narastające poczucie izolacji wywołane przedłużającym się stanem pandemii COVID, niewystarczająca integracja z osobami z własnej grupy wiekowej jak i młodszymi pokoleniami. Lęk i frustracja wywołana stanem pandemii wymieniane są zarówno przez uczestników badania ankietowego jak i uczestników Zogniskowanych Wywiadów Grupowych (Kawiarenki konsultacyjne).
2. Również z odpowiedzi uczestników obydwu wspomnianych badań można wnioskować o niezbyt wysokiej aktywności kulturowej i obywatelskiej seniorów, często powiązanej z niechęcią lub niewystarczającą motywacją do podejmowania takich aktywności; wynika to zarówno z przyzwyczajaniem się do stanu izolacji, jak również brakiem wystarczającej wiedzy na temat oferty rekreacyjnej, kulturowej i prospołecznej skierowanej specjalnie do grupy senioralnej.
3. Zbyt niska dbałość o profilaktykę zdrowotną; większość uczestników badania ankietowego odwiedza lekarza dopiero wtedy kiedy coś im faktycznie dolega, rzadziej w celach profilaktycznych/kontrolnych.

Honorowy patron:

Patron medialny:

Diagnoza – wnioski cd.

4. Wykluczenie cyfrowe dotyczące części seniorów, zwłaszcza tych najstarszych; efektem wykluczenia cyfrowego może być np. niemożność do aktywności kulturowej lub kształcenia za pomocą technik zdalnych; najstarsi seniorzy częściej załatwiają sprawy urzędowe stacjonarnie, „na miejscu”, podczas gdy nieco młodszy czynią to przez Internet, nie wychodząc z domu.
5. Poczucie deficytów kulturowych, niewystarczającej integracji społecznej jest wspólne dla wszystkich badanych grup wiekowych. Motywacja do zmiany tego stanu rzeczy może być jednak różna w zależności od wieku seniora i/lub miejsca jego zamieszkania; wraz z wiekiem lub zamieszkiwaniem z dala od „centralnych” ośrodków miasta maleje i chęć opuszczania swojego miejsca zamieszkania.
6. Na podstawie odbytych Spacerów Wirtualnych można stwierdzić, że generalnie obiekty użyteczności publicznej w Legionowie są na ogół dostępne i funkcjonalne dla seniorów. Pewnej poprawy w tym zakresie wymagają Miejski Ośrodek Kultury oraz Urząd Pocztowy na ul. Jagiellońskiej.

Honorowy patron:

Patron medialny:

Diagnoza – wnioski cd.

7. Jak wynika z ankiet odesłanych przez instytucje i urzędy, Miasto Legionowo nie dysponuje osobnym dokumentem, który zawierałby strategię dotyczącą realizacji zadań w zakresie szeroko rozumianej polityki senioralnej.

8. Nie znaczy to, że poszczególne instytucje i urzędy nie realizują takich działań; przykładami są między innymi Muzeum Historyczne, Miejski Ośrodek Kultury oraz Urząd Miasta. Pojawia się jednak pytanie, czy działania te nie wykraczają poza niezbędne minimum; zresztą sami respondenci z niektórych instytucji (Miejska Biblioteka Publiczna) przyznają, że poziom zaspokojenia wybranych potrzeb seniorów jest niewystarczający. Wydaje się nie być przypadkiem to, że blisko połowa instytucji, do których została wysłana ankieta diagnostyczna w formie elektronicznej, na nią nie odpowiedziała.

Honorowy patron:

Patron medialny:

Diagnoza – rekomendacje

1. Jednym z najważniejszych działań podejmowanymi wraz ze zmniejszającym się stanem zagrożenia pandemią COVID, powinny być te związane z szeroko rozumianą reintegracją społeczną seniorów; umożliwienie im uczestnictwa w spotkaniach integracyjnych, imprezach rekreacyjnych, wycieczkach turystycznych i wydarzeniach kulturowych itp. w których wartością samą w sobie będą również same spotkania z rówieśnikami.
2. Nie wszystkie z takich działań muszą być organizowane przez centralne urzędy miasta (Miejski Ośrodek Kultury, Muzeum Historyczne itp.). Część seniorów, zwłaszcza starszych i mieszkających z dala od centralnych ośrodków miasta, chętniej brałaby udział nawet w mniejszych zdarzeniach, ale organizowanych na poziomie lokalnym/sąsiedzkim (mogą to być nawet nieformalne spotkania towarzyskie połączone z jakąś aktywnością edukacyjną lub kulturową). Do części seniorów należy również trafiać bezpośrednio, do ich miejsc zamieszkania (jak czyni to już Muzeum Historyczne). To może być też ciekawe wyzwanie dla animatorów kulturalnych/edukacyjnych wywodzących się z legionowskiego wolontariatu.
3. Konieczne jest zwiększanie wśród legionowskich seniorów świadomości profilaktyki zdrowotnej i odwiedzin u lekarza nie tylko kiedy jest to niezbędne, ale również w celach kontrolnych.

Honorowy patron:

Patron medialny:

Diagnoza – rekomendacje cd.

4. W ofercie kursów i szkoleń dla seniorów bardzo przydatne byłoby umieszczenie zajęć związanych z obsługą komputera i korzystania z Internetu, ponieważ poziom wykluczenia cyfrowego w najstarszych grupach wiekowych jest relatywnie wysoki.
5. Wydaje się, że instytucją, którą można efektywniej zaangażować w działania wobec seniorów jest Legionowski Uniwersytet Trzeciego Wieku. Instytucja ta jest rozpoznawalna przez stosunkową dużą liczbę uczestników badania ankietowego, wskazywana jest również najczęściej jako ta, w której zajęciach i kursach chcieliby brać udział seniorzy zainteresowani swoim dalszym rozwojem i kształceniem.
6. Wskazane jest rozważenie, czy nie byłoby zasadne opracowanie przez Miasto Legionowo dokumentu zawierającego strategię polityki senioralnej, w której ujęta byłaby również rola i zadania innych instytucji miejskich. Chociaż część instytucji podejmuje działania skierowane do seniorów, to dyskusyjne jest, czy obecnie są to działania należycie skoordynowane. Z całą pewnością natomiast potrzebne jest docieranie do większej grupy seniorów z kompleksową informacją o ofercie prozdrowotnej, rekreacyjnej i kulturowej przeznaczonej do tej właśnie grupy.

Honorowy patron:

Patron medialny:

